

INSTRUKTION FÖR MOTARBETANDE AV ÄRFTLIGA ÖGONSJUKDOMAR (Instruktion för ärftliga ögonsjukdomar)

Godkänd av Finska Kennelklubbens styrelse 17.12.2009, ändringar styrelsen 22.11.2013, 24.11.2017 och 12.12.2019. Gäller från 1.1.2020.

Dessa direktiv kompletterar Bestämmelserna om motarbetande av ärftliga defekter och sjukdomar (fullmäktige 30.11.2008) och instruktionen för Programmet om motarbetande av ärftliga defekter och sjukdomar (PEVISA-instruktionen, styrelsen 28.8.2008)

1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Ärftliga ögonsjukdomar hos hundar undersöks och motarbetas med hjälp av ögonundersökningar och DNA-tester. I dessa direktiv beskrivs hur motarbetandet genomförs i praktiken. Kennelklubben godkänner som officiella utlåtanden som har getts enligt dessa direktiv.

Finska Kennelklubben (senare Kennelklubben) utser de veterinärer som får genomföra ögonundersökningar. Som veterinär som får genomföra ögonundersökningar godkänns ögonveterinärer som har avlagt examen arrangerad av den nordiska examensnämnden för ögonundersökningar (NEEC = Nordic Eye Examination Committee) eller ögonveterinärer med motsvarande utbildning. Ögonveterinären bör uppfylla ECVO:s (European College of Veterinary Ophthalmologists) krav.

I Kennelklubbens databas antecknas uppgift om undersökningsresultat samt namn på den veterinär som gett utlåtandet.

Specialklubbar ska i sina program för motarbetande av sjukdomar (PEVISA) samt rasspecifika avelsstrategier (JTO) beakta hur allmänt förekommande olika ögonsjukdomar är och vilken betydelse varje sjukdom har för hundhållning, hundens livskvalitet och avelsbruk.

Specialklubbar kan be Kennelklubben om handledning i uppföljandet av situationen för ögonsjukdomar och i motarbetandet av respektive defekter.

Ett officiellt ögonutlåtande som getts för en hund som är yngre än ett år är för PEVISA-undersökningars del i kraft ett år. Ett officiellt ögonutlåtande som getts för en hund som är minst ett år gammal är i kraft i enlighet med det rasspecifika PEVISA-programmet. (Styrelse 9/09, träder i kraft 1.1.2011)

2 UTLÅTANDEN SOM GODKÄNNS

2.1 Ögonkontrollutlåtanden som godkänns

För hund som ägs eller innehas av en person bosatt i Finland godkänns ett utlåtande som getts i Finland. Avvikelse från detta kan göras av motiverade skäl och på beslut av Kennelklubben.

I samband med undersökningen ska hundägaren informera ögonveterinären ifall hundens ögonsjukdom har behandlats med operation, medicinbehandling eller annan behandling som kan påverka utlåtandet. Uppgift om detta antecknas på kontrollblanketten.

Ögonutlåtandet ges på ECVO-blankett. Utlåtandet omfattar alla förändringar i ögat och strukturerna omkring det. Ögonveterinären skickar utlåtandet till Kennelklubben.

Utlåtande ges endast av en hund som vid tidpunkten för undersökningen är id-märkt på ett av Kennelklubben godkänt sätt. Id-märkningen ska alltid kontrolleras i samband med undersökningen.

Utlåtandet ges på grundval av ögonlysning där åtminstone indirekt oftalmoskop och spaltlampa (=biomikroskop) används. För ytterligare undersökningar och för fastställande av vissa diagnoser kan dessutom användas bl.a. ögontrycksmätare, direkt oftalmoskop och gonioskop.

För importhundar och utländska hanar som används i avel i Finland godkänns utlåtanden som getts på ECVO-blankett, utlåtanden som getts av nordiska ögonveterinärer godkända av ECVO, samt övriga utlåtanden på motsvarande nivå som Kennelklubben särskilt har fastställt vara godtagbara. Av utlåtandet bör framgå att hunden har varit id-märkt vid tidpunkten för undersökningen. Har hunden förändringar som antecknats på blanketten, bör man säkerställa hos Kennelklubben att dessa inte utgör hinder för hundens avelsbruk.

I följande fall godkänns veterinärutlåtanden avseende ärftliga ögonsjukdomar för utländska avelshundar, förutsatt att det av utlåtandet framgår att hunden har varit id-märkt vid undersökningstillfället:

- Importerad tik som varit dräktig vid införsel till landet. Utlåtandet godkänns endast för registrering av respektive livmoderimporter.
- Utländsk avelshane, då parning har ägt rum utomlands eller inseminering har utförts med importerad sperma

Godtagbarheten av utländska utlåtanden ska på förhand säkerställas hos Kennelklubben.

2.2 Gonioskopiundersökning

Resultat från gonioskopiundersökning registreras som officiellt endast om det på hunden samtidigt har utförts officiell granskning av de övriga delarna i ögat.

2.3 Godtagbara DNA-testresultat

Godkännandet av DNA-testresultat sker i enlighet med PEVISA-bestämmelserna och -instruktionen. Beslut om vilka testresultat som godkänns och registreras för rasen fattas separat av Kennelklubben.

3 HUNDENS GÄLLANDE TESTRESULTAT

I rasspecifika PEVISA-program iakttas hundens gällande testresultat. Specialklubbar utfärdar ytterligare anvisningar om hur resultaten bör beaktas i avelssammanhang.

3.1 Gällande ögonresultat

Ifall det vid ögonundersökningen konstateras att hunden har en ärftlig ögonsjukdom eller diagnosen är öppen/suspekt, förblir resultatet gällande om det inte upphävs genom besvär förfarandet som beskrivs i dessa direktiv.

Det rekommenderas att en hund som erhållit resultatet suspekt alltid undersökas på nytt, så att utvecklingen av förändringarna kan uppföljas.

3.2 Gällande DNA-testresultat

Resultat från DNA-test gäller om inte Kennelklubben av motiverade skäl upphäver det. Resultat från DNA-test gäller endast för den mutation som testet avser.

4 BESVÄRSFÖRFARANDE

4.1 Överklagande av ögonutlåtande

Överklaganden av ögonutlåtanden behandlas i en panelundersökning som arrangeras av Kennelklubbens ögonsjukdomsarbetsgrupp och ögonveterinärer. I panelundersökningen undersöks hunden av minst tre ögonveterinärer samtidigt. En ögonveterinär som gett för respektive hund det utlåtande som överklagandet avser kan inte verka som panelveterinär.

En hundägare kan överklaga ett ögonutlåtande endast om hunden har fått två från varandra avvikande utlåtanden (diagnos först svårare, sedan lindrigare). Anhållan om panelundersökning görs skriftligt hos Kennelklubben.

Då beslut om huruvida hunden godkänns till panelundersökning fattas, iakttas det rasspecifika PEVISA-programmet avseende motarbetning av ögonsjukdomar samt hur stor betydelse den gällande diagnosen har för hundens avelsbruk. Bifynd som saknar betydelse för hunden utgör fall som inte prioriteras. Utlåtanden med resultatet konstaterad eller öppen som gäller vissa medfödda utvecklingsstörningar kan inte hävas (t.ex. CRD/CH). Inte heller diagnoser avseende sjukdomar som med hjälp av behandling kan göras symptomfria kan upphävas av panelen.

Ägaren till en hund som godkänts till panelundersökningen ska betala en av Kennelklubben fastställd handläggningsavgift före panelundersökning. Handläggningsavgiften återbetalas inte.

Panelbeslutet träder omedelbart i kraft.

4.1.1 Korrigering av resultatet suspekt

Om hunden har ett gällande suspekt-resultat, borde diagnosen bekräftas genom att hunden undersöks på nytt efter rekommenderad tid. Ifall ögonveterinären därvid konstaterar att hunden har respektive sjukdom, gäller detta utlåtande om inte en panelundersökning enligt punkt 4.1 ändrar det.

Diagnosen suspekt kan ändras till frisk antingen genom panelundersökning eller genom att ögonveterinären efter minst ett år efter diagnosen suspekt konstaterar hunden vara frisk avseende respektive sjukdom. Diagnoser avseende sjukdomar som kan göras symptomfria med behandling kan emellertid inte korrigeras.

Det korrigerade utlåtandet frisk gäller om det inte upphävs av en ny undersökning.

4.2 Överklagande på grundval av DNA-test

Ägaren bör överklaga utlåtandet skriftligt. Kennelklubben kan förutsätta ytterligare utredningar som anses vara nödvändiga för att överklagandet ska kunna handläggas hos Kennelklubben.

Kennelklubbens beslut träder omedelbart i kraft.

5 UNDANTAGSFALL

Kennelklubbens avelsvetenskapliga kommitté har rätt att på grund av särskilt vägande skäl i enskilda fall bevilja dispens från bestämmelserna i dessa direktiv.